

А. С. Синиця

Лесьневський Станіслав

ЛЕСЬНЕВСЬКИЙ Станіслав (16(28). 03. 1886, м. Серпухов, нині Моск. обл. – 13. 05. 1939, Варшава) – філософ, математик. Доктор філософії (1912). Закін. Іркут. гімназію (Росія, 1903), вивчав філософію і математику в університетах Ляйпцига, Гайдельберга, Цюриха та Мюнхена. Від 1910 у Львів. університеті студіював філософію та математику, цікавився алгеброю логіки Е. Шредера, логіч. парадоксами, теоріями відношень та ймовірностей. Перші ґрунт. лекції з матем. логіки прослухав, відвідуючи курс *Я. Лукасевича*. 1913 виїхав до Варшави. Представник львів.-варшав. філос. школи. 1915–18 – учитель польс. гімназії у Москві. Опублікував представлені у Львові результати дослідж. із мереології – формал. теорії, яка давала змогу уникнути парадоксів теорії множин. Повернувся до Варшави, де вивчав матем. логіку. Від 1919 – завідувач кафедри філософії й математики Варшав. університету. 1927–39 надрукував низку статей з логіч. та матем. проблематики. Попри новаторство дослідж. Л., тогочасна наук. спільнота не оцінила належно його ідей. Від 1936 – звич. проф. Варшав. університету. Логіка Л. складається з прототетики (класич. двознач. числення висловлювань), онтології (утвореної додаванням логіч. константи й кількох правил виведення) і мереології (числення імен). Автор ідеї використання числення імен як логіч. методу аналізу філос. проблем. Розробляв числення часових (хронологія) та простор. (стереологія) висловлювань. Для неелементар. онтології й мереології побудував теорію синтаксич. категорій, яку мав намір застосовувати як метатеор. органон для всіх дедуктив. наук. Цю теорію розвивали К. Айдукевич, А. Тарський.

Основні праці

Przyczynek do analizy zdań egzystencjalnych // Przegląd Filozoficzny. 1911. T. 14; Próba dowodu ontologicznej zasady sprzeczności // Там само. 1912. T. 15; Krytyka logicznej zasady

wyłączonego środka // Там само. 1913. Т. 16; O podstawach matematyki. I–V // Там само. 1927. Т. 30; 1928. Т. 31; 1929. Т. 32; 1930. Т. 33; 1931. Т. 34; Grundzüge eines neuen System der Grundlagen der Mathematik [Fundamentals of a New System of the Foundations of Mathematics] // Fundamenta Mathematicae. 1929. Т. 14; On Definitions in the So-Called Theory of Deduction. Polish Logic, 1920–1939. Oxford, 1967.

Бібліографічний опис:

Лесьневський Станіслав / А. С. Синиця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-54456>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).